National Counter Terrorism Centre

NCTC Newsletter - Volume 42: September 2020

September 2020: Month of Collaboration and Capacity Building

NCTC, Sep 2020

Maldives enhances collaboration with international partners in the area of counter terrorism, despite facing multiple challenges of COVID-19 Pandemic and its recovery efforts. At the high-level meeting to commemorate the 75th anniversary of the United Nations, H.E the President Ibrahim Mohamed Solih highlighted the enduring commitment of Maldives' in promoting global peace and security, "...we proactively engage with our international peers on every major global issue, from climate change to counter-terrorism, to trade and international institutionalism".

Furthermore, as part of strengthening Maldives' collaboration with international partners in the area of defence and security, Minister of Defence, Uza Mariya Didi and Deputy Assistant Secretary of Defense for South and Southeast Asia Reed Werner signed the "Framework for U.S. Department of Defense-Maldives Ministry of Defence, Defense and Security Relationship". Referring to the Framework, Hon. Minister of Defence Uza Mariya Didi said, the framework would add immense value to the excellent partnership between Maldives and the United States, especially in the defence and security domain.

In addition to the high-level commitments, National Counter Terrorism Centre, in collaboration with UNODC and stakeholders conducted capacity building programs in PCVE. Similarly, NCTC conducted

...continued on page 2

meetings with Hedayah Center of United Arab Emirates and the Interpol, deliberating on future engagements for national capacity building in the area of counter terrorism and preventing and countering violent extremism in the Maldives. Concurrently, NCTC engaged with Counter Terrorism Steering committee in its efforts to establish the CT intelligence Fusion Centre.

The Maldives Participated in the UNODC Counter-Terrorism Programme

The Maldives participated in the regional online workshop organized by UNODC with the assistance from the People of Japan from 28 to 30 September 2020. UNODC is working closely with the Maldives and Sri Lanka to enhance operational capacities on the issue of Rehabilitation and Reintegration of returning foreign terrorist fighters and their families and community-based interventions.

The experts of UNODC and its partners presented concepts and best practices on rehabilitation and reintegration of returning foreign terrorist fighters and their families and community-based interventions, which gave important knowledge to carryout the National efforts in the process.

In this issue:

- September 2020: Month of Collaboration and Capacity Building p. 1
- The Maldives Participated in the UNODC Counte-Terrorism Programme p. 2
- Leadership of Hedayah Centre of UAE Meets with the Leadership of National Counter Terrorism Centre p. 3
- INTERPOL's Head of Asia-Pacific Counter-Terrorism Node Meets with Director General of NCTC p. 5
- Impact of the Covid19 Pandemic on the Maritime Security Dynamics p. 6

ދިވެހި ބާބު

- އެން.ސީ.ޓީ.ސީ އިން ކުރަމުންދާ މުހިންމު ކަންކަމަށް ނަޒަރެއް! ސ. 8
- އިސްލާމް ދީނަކީ އިންސާނިއްޔަތުގެ ދީނެވެ ސ. 9

Leadership of Hedayah Centre of UAE Meets with the Leadership of National Counter Terrorism Centre

23 September 2020

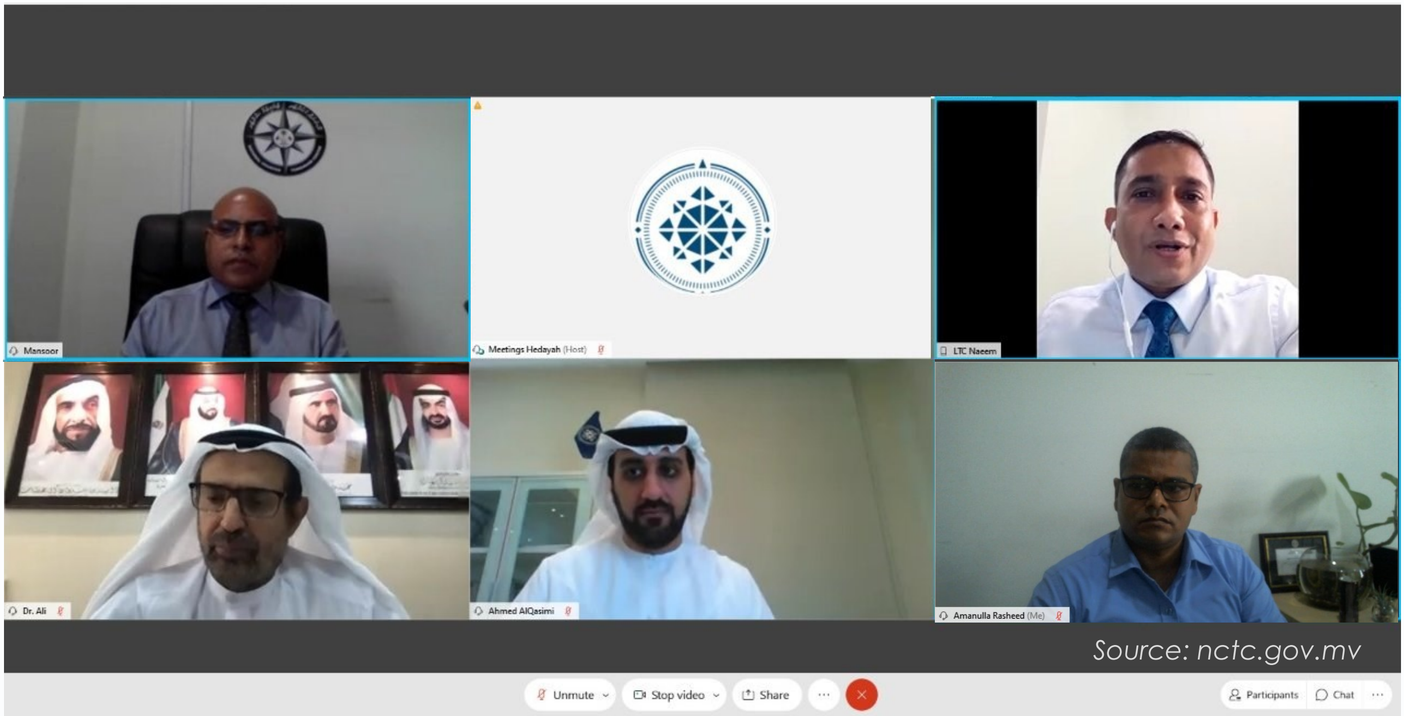

The Chairman of Hedayah Centre of UAE, His Excellency Dr. Ali Rashid Al Nuaimi, Executive Director, His Excellency Ahmed Al Qasimi and team had a virtual meeting with Director General of NCTC Brigadier General Zakariyya Mansoor and senior officials on 23 September 2020. The officials deliberated on strengthening collaborations in Preventing and Countering Violent Extremism in the Maldives. Capacity building on monitoring and evaluation of NAP implementation were one of the key areas of discussions.

Hedayah is a centre of excellence dedicated to using its expertise and experiences to countering violent extremism (CVE) in all of its forms and manifestations through dialogue, communications, capacity building programs, research and analysis. Hedayah Center works to enhance understanding and share good practices to effectively build the capacity of CVE actors across the globe to promote tolerance, stability, and security.

Hedayah's chairman have keenly expressed his interest in collaborating with the National Counter Terrorism Centre in assisting in the implementations of the NAP, which is a milestone achievement of the Maldives Government in preventing and countering violent extremism.

Hedayah have previously engaged in a capacity building event in the Maldives in 2019 on the "Role of Religious Leaders in PCVE", which is a key educational area in the Maldives society. Religious leaders play a vital role in up-keeping peace and harmony in the society. Hedayah is ready to assist in capacity building of religious leaders of the Maldives by engaging them further at international forums.

Civil Society Organisations also are key players in promoting peace and harmony in the Maldives. Hence, His Excellency the Chairman of Hedayah expressed that enhancing CSO capacity and experience as peace ambassadors is very important to the Maldives, and that he would assist in involving them at international level programmes.

Ministry of Health
Republic of Maldives

COVID-19 LOCAL UPDATES

Last Updated Date: 17 October 2020 - 22:34

Total Cases	Active Cases	Recoveries	Total Deaths
11,210 32 new cases today	1,004 43 hospitalised	10,163 90.66 recovery rate	36 0.32% mortality rate

Daily Incidence Per 100,000

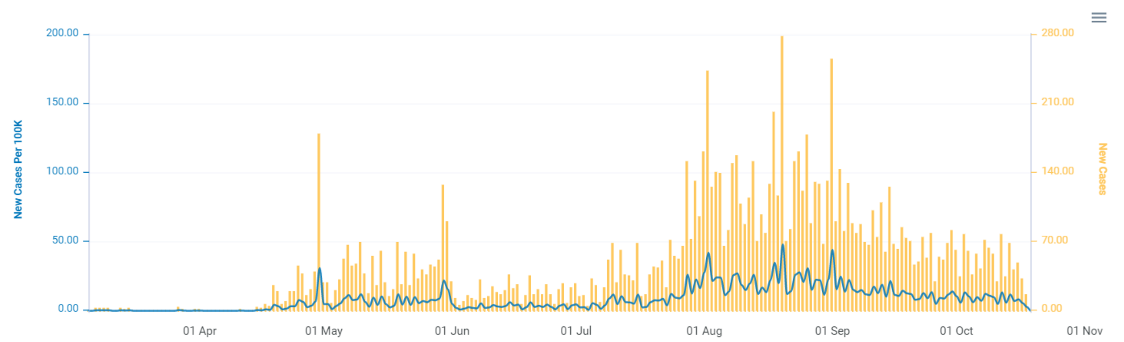

Source: covid19.health.gov.mv

INTERPOL's Head of Asia-Pacific Counter-Terrorism Node Meets with Director General of NCTC

21 Sep 2020

On Monday, 21 September 2020 Mr TEO Darius Wei-Myn, INTERPOL's Head of Asia-Pacific Counter-Terrorism Node met with Brigadier General Zakariyya Mansoor, Director General of the National Counter Terrorism Centre along with other senior officials.

INTERPOL's role in the Asia-Pacific region includes continuing multilateral cooperation in counter terrorism, capacity building, and intelligence sharing related to terrorist activities.

Maldives have established a close working relationship through out the years and Maldives Police Service is the National Focal Point for INTERPOL. Hence, during the virtual meeting officials discussed on the way forward in continuing collaborations in the national efforts on countering terrorism, and preventing and countering violent extremism.

Furthermore, acquiring assistance from INTERPOL in enhancing the Counter Terrorism Fusion Centre was deliberated during the discussions.

Impact of the Covid19 Pandemic on the Maritime Security Dynamics

By: Lieutenant Colonel Ahmed Mujthaba

As we near almost a century to the last global pandemic, the world is experiencing yet another in 2020. After the World Health Organization declared COVID-19 as a global pandemic on March 11, some of the states were already taking the brunt of the emerging crisis. The unexpected virus has not only taken lives at an unprecedented pace, but it has also deteriorated the livelihoods of the ordinary people.

As we go through the numbers of economic impact of the pandemic, some industries are hit quite hard while other industries are thriving through it. As such, smaller states like Maldives are on the brink of collapse while others are affected mildly. All these economic and social fluctuations are expected to affect the maritime security settings and its threat environment.

It may be a bit too soon to predict the actual impact to the maritime threat environment from the ongoing pandemic. But one cannot ignore the fact that the threat dynamics will eventually change. The economic impact could affect the tempo of maritime law enforcement operations. Further to this, in many countries (Maldives included) the security forces are occupied with the COVID related efforts.

In view of this, there are indicators of certain notable threats that could fluctuate the existing maritime security dynamics in the long run. One such threat is the rise in criminal activities throughout the maritime domain. Transnational activities such as smuggling of narcotics, weapons or other illegal items could rise substantially.

The limitations of maritime security forces, in the case of Maldives, the MNDF Coast Guard, could also impact the enforcement of waters further away from the shoreline such as the Exclusive Economic Zone. As most nations with large EEZs such as Maldives grapple with IUU fishing, this could increase with the limited presence of maritime law enforcement vessels in the zone.

As most of the security forces, including that of the maritime domain, remain 'distracted' and engaged in the COVID related activities, religious extremism could also make comfortable space to expand their activities and propagandas. The radicalization and recruitment of extremists could also flourish. Targeting of maritime state assets or security forces, will have a detrimental impact on re-building efforts post COVID19. This was the outcome of the arson that took place at the island of Mahibadhoo in April of this year. The only sea ambulance assigned to serve the whole atoll was burnt out of service, leaving the public without a replacement for weeks during the peak of a pandemic.

Other maritime threats such as collisions and maritime pollution may also precede criminal activities. The pandemic responses have forced countries to go into lockdown, shutting-down or limiting the shipping activities. One such movement is the routine exchange or crew sign off processes. The inability to disembark from ships for longer periods of time stacks up to the point of crew fatigue. This leads to maritime accidents that could have detrimental

consequences on the flow of shipping goods, as well as on the environment of states. Increased number of maritime accidents such as collision, groundings and marine pollution has been an ongoing topic as we go along experiencing the pandemic. Two such incidents have occurred in our proximity. The grounding of MT Wakashio in Mauritius and the MT New Diamond fire off of Eastern Sri Lanka.

As few as maybe, the threats defined here will have an irreversible impact on the states if or unless they are taken into account. Hence, the mitigation measures need to be swift and cautiously assessed to counter the threats. Mitigation measures such as regional cooperation architectures that fan into joint maritime patrols, information sharing and capacity building. These measures are vital for smaller island states such as Maldives in maintaining maritime domain awareness. It is essential for MNDF and other law enforcement agencies to focus on existing international cooperation measures during the pandemic. This force multiplier is one of the best tools to be utilized as own limitations widen.

In order to harmonize the smooth flow of the shipping industry, it is crucial that all the sea ports remain open (even with existing restrictions). This is to ensure the indiscriminate sign-on and sign-off of crew and the timely discharge and loading of cargo. Sea ports should ensure that protective measures are in place. This includes ISPS related guidelines as well as pandemic related guidelines. It could be detrimental that either an attack or the pandemic affects the operations of the ports.

The countries that are most vulnerable to the pandemic are small island states such as Maldives, which coincidentally inherit the largest of EEZs in the world. Their ability to enforce these waters are limited to manpower and other resources; even during the pre-pandemic period. Hence the affects during the pandemic can have detrimental consequences in the upkeep of their resources and harmony of the maritime domain.

For these small island states, the recommendations and suggestions stated here can be of importance in strategizing the threat environment. Revising the existing maritime security strategies and revisiting the maritime threat matrix would also embolden the efforts to enhance maritime safety and security.

All countries, whether small or large, are experiencing tough times during this pandemic. Social and economic impacts outweigh most of the others, as these two will have a much larger impact in the long run. Vulnerable states such as Maldives, need to re-strategize and re-focus on the dynamics this pandemic is having on the security environment too. This can be achieved through an efficient inter-agency and regional security structure mechanism.

Acknowledgement

Lieutenant Colonel Ahmed Mujthaba works in the Maldives National Defence Force as the Principal Director of Coast Guard. As a member of the MNDF, his insight in creating awareness on peace and security in maritime sector gives a great contribution through strategic communications in the Maldives.

އެން.ސީ.ޓީ.ސީ އިން ކުރެވުމުންދާ މުހިންމު ކަންކަމަށް ނަޒަރެއް!

ކައުންޓަރ ޓެރަރިޒަމް ޑައިރެކްޓަރ ދިލާފި ޚާލިދާއި ސްޕެޝަންކާއަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އިންޓަރޕޯލް އިން އޮންލައިން މަޝްވަރާ ބައްދަލުވުމެއް 2020 ސެޕްޓެމްބަރ 02 ވަނަ ދުވަހު ވަނީ ބޭއްވިފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމުގައި މިސްރަބަރުގެ ފަރާތުން ޗީފްޕިރިންސިޕަލް ކާރަލް އިބްރާހިމް ނަޢީމް ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވިއެވެ.

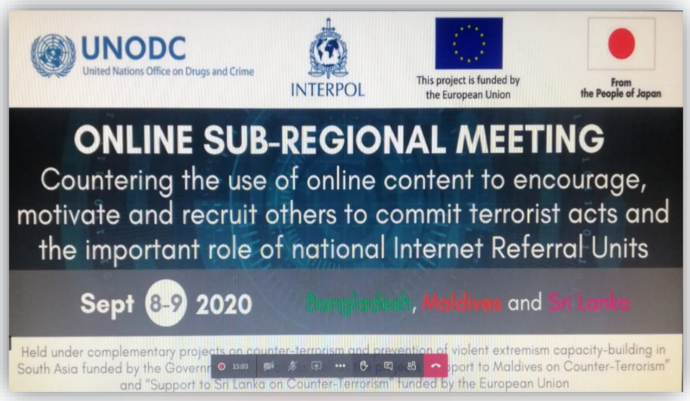

ޖެނެރަލް ޑައިރެކްޓަރާއި ދެފުށް ހުރި މަސައްކަތްތަކުގައި މަސައްކަތްކޮށްދޭ ކޮއްޅާ، ވެއްޓަސްޓޭޝަން އަދި ކްރިމިނަލް ޖަސްޓިސް އިދާރާތަކަށް އަމާޒުކޮށްގެން ޔޫ.އެން.އޯ.ޑީ.ސީ އާއި އިންޓަރޕޯލް ދެކުގެން، "އޮންލައިން ވީ އޮންލައިންސްޓޭޝަން އެންޓަރ އަދަދަށް ކްރިމިނަލް ޖަސްޓިސް ޒުވާނުންގެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ސިޔާސަތު އިންޓަނެޓް ރެފަރަލް ޔުނިޓްސް"ގެ ނަމުގައި ވަރަށް ބޮޑު ޖަމާޢަތެއް 2020 ސެޕްޓެމްބަރ 8 އިން 9 އަށް އޮންލައިންކޮށް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ.

ހިމާޔަތް ސެންޓަރ އިން ޕްރިވެންޝަންގެ އެންޓި ކައުންޓަރިންގެ ފައިސާންޖް އެކްސްޕްރިޖަމާއި ދެކޮޅަށް މަސްވަރާކުރުމަށް މި ސެންޓަރގެ އިސްޓޭޓްފޯރަމް ސެޕްޓެމްބަރ 23 2020 ވަނަ ދުވަހު ވަނީ އޮންލައިން ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވާފައެވެ.

މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒުން އިސްނަގަންނަވައިގެން ނޭޝަނަލް ކައުންޓަރ ޓެރަރިޒަމް ސެންޓަރ އަދި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް

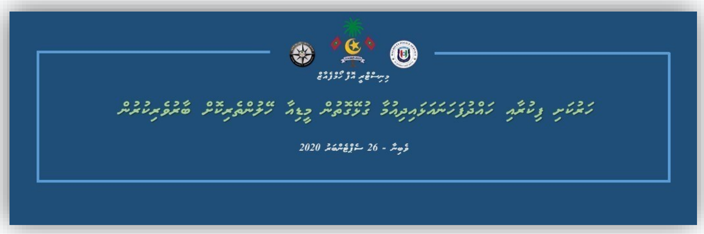

ދެކޮޅަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަރުކަށި ފިކުރާއި ހަރުދަނާނަވަށައިދިއުމާ ދެކޮޅުހެދުމުގައި "ހަރުކަށި ފިކުރާއި ހަރުދަނާނަވަށައިދިއުމާ ދެކޮޅުހެދުން މީޑިއާ ކޮމިއުނިޓީން ބޭނުންކުރުން" މި ނަމުގައި، 2020 ސެޕްޓެމްބަރ 26 ވަނަދުވަހު އޮންލައިން ވެބިނާރެއް ވަނީ ބާއްވާފައެވެ. އަދި މި ވެބިނާރގައި މިނިސްޓަރ ގެ ޖެންޑަރ ބޮޑުގެއަރ ޖެންޑަރ ޗަކާރިއްޔާ މަސްލަޙަތު ވަނީ ޕްރެޒިޑެންޓް ސެކިއުރިޓީ ދާއިރާއި މި މަސައްކަތްތަކުގައި މީޑިއާ ކޮމިއުނިޓީ ކުރުމުގެ މުހިންމުކަމަށް އަލިއަޅުވައިލައްވާފައެވެ. އަދި ޒުވާނުން ފެންވަރެއްގައި ހަރުކަށިކަމަށް ނަޒަރުދާރުކުރާ އެން.ސީ.ޓީ.ސީ އިން އޮކްޓޫބަރ ފައިނޭންޝަލް އެކްސްޝަން ޕްރޮޖެކްޓް 2020 ޖުލައި 07 ވަނަދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އެޕްރޫވަލްކުރައްވާފައިވާ ކަން ފާހަގަކުރައްވައި، މި އެކްޝަން ޕްލޭންގެ އެހީގައި މިމަސައްކަތްތަކުގައި މީޑިއާގެ ދައުރު އިތުރަށް ފުޅާވެގެން ދާނެކަމުގައި ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ.

ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް އޮފީސް އޮން ޑްރަގްސް އެންޑް ކްރައިމް (ޔޫ.އެން.އޯ.ޑީ.ސީ)ގެ ފަރާތުން 2020 ސެޕްޓެމްބަރ 28 އިން 30 އަށް ބޭއްވުނު ދުރާލާ އޮތޯރިޓީގެ ސަރަހައްދީ އޮންލައިން މަސައްކަތު ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވެފައެވެ. މި ބައްދަލުވުމަކީ "އޮންލައިން ރިޖަނަލް އެޑްވާންސް ޓްރެއިނިންގ ފޯކަސްޑް އޮން ރިހެބިލިޓޭޝަން އެންޑް ރީއިންޓަގްރޭޝަން އޮފް ރިޓާރނީޒް އެންޑް ރިލޯކޭޓީސް ފްރޮމް ޓެރަރިސްޓް ގްރޫޕްސް އެންޑް ދެއަރ ފެމިލީސް، އިންކްލޫޑިންގ އަލްފަޔަރ ޗައިލްޑް ޓު ދިސް އިންޓަރޕްރޭޓިންގ އެންޑް ޑިސްއެންގޭޖްމަންޓް ބޭސްޑް އިންޓަރވެންޝަން" ގެ ނަމުގައި ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުމެކެވެ.

އިސްލާމް ދީނަކީ އިންސާނިއްޔަތުގެ ދީނެވެ.

ޑރ. ސަޢުދުﷲ ޙަލީމް

އިންސާނުން އެންމެ ފުރަތަމަ ތިބީ އެއް އުންމަތެއްގެ ގޮތުގައެވެ. ނަމަވެސް އޭގެ ފަހުން، އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކާ އަރާރުންވެ ބައިބައިވާން ފެށިއެވެ. މިފަދަ ހިނދުން ﷲ ގެ ވަންހަޖަރު އަނބިޔާ ފޮނުއްވަވަންޖެހުނީ، އުފާވެރި ހަބަރާއި އިންޒާރު ދެއްވާން ބާކަފުޅުތަކާއި ﷲ ފޮނުއްވީއެވެ. އަދި ޚިލާފު އުފެދިފައިވާ ކަންކަމާ ދެމެދު ހުކުމް ކުރާނޭ ގޮތް އަންގައިދޭ ފޮތް ބާވައިލެއްވިއެވެ. (އަލްބަޤަރާ 213). އިންސާނީ ޖަމާޢަތް އުފެދުމުން އަނެއް ދުވަހަކު އިޚްތިލާފުވުން ދިމާވިއެވެ. ތަފާތު ނަސްލުތަކާއި ގަބީލާތަކާއި ގައުމުތަކަށް ބެހިގެން ދިޔައެވެ. މިތަފާތު ﷲ ލެއްވީ އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކަށް ތަޢާރަފުވެ ވާދަވެރިވުމަށްޓަކައެވެ. އަދި މިކަމުގައި އެންމެ މާތް ބަޔަކީ އެންމެ ތަޤުވާވެރި ވި މީހުންނެވެ. (އަލްޙުޖުރާތު 13). ޔާރަބީ ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ބަޔާންކުރައްވަމުން ތަޤްވާވެރިކަމުން ފިޔަވައި، ނަސްލުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ހަމުގެ ކުލައިގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ވާހަކަދައްކާ ބަހުގެ ސަބަބުން އެކަކަށް ވުރެ އަނެކަކުގެ މައްޗަށް މާތްކަމެއް ތިބިގެންނުވާނެ ކަމަށެވެ. (އަލްބައިހަޤީ).

ނަބީންނާއި ރަސޫލުން އުފެއްދެވީ ރިސާލަތުގެ އަމާނާތްތެރިކަމާ އެކު ޚިދުމަތްދީއެވެ. އިންސާނިއްޔަތަށްޓަކައި އެ ބޭކަލުން ބުރަތައް އުފުއްލެވިއެވެ. މިގޮތުން މާތް ނަބިއްޔާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ވަނީ އިންސާނުންގެ އުޚުއްވަތް ޢާލަމަށް ﷲ ގެ ހިދާޔަތުގެ ދަރަނި ގެނައުމުގައި ކާމިޔާބު ހާސިލުކުރެއްވިއެވެ. އަދި އިސްލާމީ ވެރިކަމަކީ ދައުލަތުގެ ބިންގާ އަޅުއްވައި އިންސާނިއްޔަތަށް މަންފާ ކުރާނެ މުޖުތަމަޢެއް އުފެއްދެވީއެވެ.

އެހެންކަމުން އިސްލާމީ ރިސާލަތަކީ އިންސާނިއްޔަތުގެ ރިސާލަތެކެވެ. މި ރިސާލަތުގެ މަބްދައުތަކީ އިންސާނިއްޔަތުގެ މަބްދައުތަކެވެ. މި މަބްދައު އިންސާނުންނާ ހަމައަކަށް ޚުރުކާތްދެއްވި ފަރާތަކީ "އިންސާނިއްޔަތުގެ ރަސޫލާ" އެވެ. އެކަލޭގެފާނަކީ އެ ފޮތުގެ ދިރިހުރި މިސާލެކެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ ޙަޔާތުން ފުރިހަމަ ވަނީ އިންސާނިއްޔަތުވަންތަ އެންމެ ރަނގަޅު ސިފަފުޅުތަކެވެ. އަދި އެކަލޭގެފާނު ދަރުސްދެއްވި އިންސާނިއްޔަތުގެ ތަޢުލީމުތަކަކީ ހުރިހާ އުސޫލުތަކެވެ. މިކަންކަމުގެ ތަފްސީލަކީ ދިރުމުގެ ދާއިރާތަކުގައި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަމުގެ ތަޢުލީމުތައް ތަބާކުރުމެވެ. އަދި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަމަކީ މީސްތަކުންނާ މުޢާމަލާތްކުރާ ގޮތަކީ ކާބައިމީ ފުރަތަމަ ބަލައިގަތުން ޖެހެއެވެ.

އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަމުގެ މަފްހޫމް

އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަމާ ދެކޮޅު ބަހުގެ މާނައަކީ މިޒާޖުގެ ނަސްލުވެރިކަން ނުވަތަ ގައިގެ ކުލަވަރުގެ ނުވަތަ އިމާނާ ބަޔަކުންނަކީ ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގައި ދިރިއުޅޭ ދަރަޖައަކުން ބޮޑުވުމެއް ނެތި އިންސާނުނަކީ ވިޔަ އެ ހައިސިއްޔަތުން ކޮންމެ އިންސާނަކު ދެކޭ ވަސް ލޯބިވުމެވެ. މިގޮތަށް އިންސާނިއްޔަތަކީ ފުރަތަމަ ހަމައެކަނި އިންސާނުންގެ ގޮތުގައި ހުރިހާ ކަމަކުން ތަފާތު ކުރުމެއް ނެތި ހަމަހަމަ ކުރުމެވެ. އެކަމަކު އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަމަކީ ފަހަރެއް އިންސާނުންގެ ހައިސިއްޔަތުން ކޮންމެ އިންސާނަކަށް ފުލު ގަދަރާއި އިޙްތިރާމް ކުރުމާއި އަދުލުވެރިކަމާއި ހަމަހަމަކަމާއި ހުރިހާ އެއްގޮތް އަސާސީ ޙައްޤުތަކެއް ދިނުމެވެ. ޔާރަބީ ޤުރުއާނުގައި ﷲ ބަޔާންކުރައްވާފައި އިންސާނާ އަކީ އެކަލާނގެ މާތް ކުރައްވާފައިވާ މަޚްލޫޤެއް ކަމަށެވެ. (އަލްއިސްރާއު 70).

ނަމަވެސް ހިތާމައަކީ ބައެއް މީހުންނަށް މި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަމުގެ މަފްހޫމް އޮޅިގެން ދިއުމެވެ. އަދި މުޖުތަމަޢުގެ އެކި ދަރަޖަތަކުގެ މީހުންނާ ދެމެދު ޔާރަބީ ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހިވަސައްލަމް، މުޢާމަލާތްކުރެއްވި ގޮތަކީ އިންސާނިއްޔަތުވަންތަ ނަމޫނާއެވެ. ވަކިން ހާއްޞަ

ޞަފްޙާ 10 ގައި...

ޓެރަރިޒަމްގައި ޚަވާރިޖު މުސްލިމުންނާ ދުރު އިންސާނިއްޔަތުންބޭރުކޮށް ނުދެވޭހެން ޖެހެވެ. އަދިޔާއްޔަ، މިގެ ނުބައި އަސަރު މުސްލިމުންގެ ތެރެއިން ދީންވެރިކަން ތަންކޮޅެއް ދަށް މީހުންނާއި، ދީންވެރި ވިޔަސް ފިކުރުގެ ގޮތުން ތިމާއާ އެއްގޮތް ނުވާ މީހުންނާ ހަމައަށްވުރެ ފާޑުވެވެ. އަދި މީހުން އަމަލު ކުރަނީ ﷲ ގާއި ރަސޫލާ ދެކޮ ފާޅުބިން ކަމަށް ދަޢުވާ ކުރެވެ. އިސްލާމް ދީނަކީ ތަޙައްމުލުގެ ދީން ކަމާއި، ޔަހޫދީ ރަސޫލާ އަދި އާޚިރުވަގުތަކަށް ތަޙައްމުލުއް ކަމުގައި ޚާއްޞަވުން ނަޞީޙަތްކަން ހަނދާން ނެއްޓޭތޯ އެވެ. އަދި މިސްކީނުންގެ ދުރުގައި ޤުރްއާނަ ތެދުވުމެ ތެކަސް ޗާގެ ދީނުގެ ނުބޭއްވެ. ﷲ އިޙާދަ ކުރައްވައިދީ ނަމަ ޒުރިޔާ އަންމެންނަށް އެއް އުނދަގޮއް ކަމުގައި ޚުއްތިސް ކަމާއި، އާދީން ތަޤުބުވެމެއް ނުބި ދުމި ޤުރްއާން ކަމާއި، އުޅުންނަދަވާސް ޢާގެ ބަދަލުގައި އުކާޖަސްގެ އިޙާދަ ކުޅުއްވި މީސްތަކުން ތަޤުބޫވާ ޓަކަގައި ޒައްދުވުން ކަމަށް އުކާޖަސްގެ ވަޞީ ބަސްކޮށްގައި (ޤުރްއާ 119 ގައި) ޤުރްއާނު ކަން ފުސް ހަނދާން ނަޞީޙަތްތެވެ.

މިފަދަ މީހުންގެ ޢުނުމަތްތައްޔަށް ހިނިތުންވުމެއް އަޚްލާޤު ފުސް ނާދިރު ކަމެކެވެ. ސަތަބަކަން ދަށްކަސީ އާޒިރަތުގެ ހައާތް ދެދު ޤުރްއާނު ކަންބަޖުވުމެގެ ނަތީޖާ ކަމަކުވެ. އުކާމަށް ސޫޓާލިޔާ، އިސްލާމީ ދަރުވަތުގެ ރިސާލަތު ފުރުކާނދަތްވީ ޔަހޫދީ ނަޞީޙަތް، ޞައްލައްﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، އުކާރިޒާޙްގެ ދަރުވަތުގެ މަސައްކަތްތެރިއެއް ޢުލަމާ ޙައްޤާ ދުރު ކަންޓެވެ ވަޖައި ނުގަންނަވާން ތެދެވެ؟ ނަމަވެސް އުކާރިޒާޙްގެ ފިނިގެން ދިހައި އަބުދުވެސް ހިނިތުންވެ ވަޖައިގަންނަވާ ބޭކަލުން ކަމުގައެވެ. މިފަދަ ޢުހުމް އަސާސްތަކެއް ހަނދާން ނަޞީޙަތްގައިގެން ދީންވެރިވާން މަސައްކަތް ކުރުމަށް، ހަދުކަނި ފިކުރުތަކެއް އުފެއްދޭ ކަމެކެވެ. އަދި ޤާގެ ނަޞީޙަތްގެ ގޮތުން އިސްލާމީ އަޚްލާޤް ޞަރީޙާތަކަން މަގުފުރާ ކަމެކެވެ. މިގޮތުން އިސްލާމުގެ އުސޫލް ބަޔަކަން ބޭރުވެރިކަން ތިބެގެން ދެއްވެ. ކަނޑައް ނުކުތް އުސޫލް ބަޔަކު، ހަދުކަނި އަނިޔާވެރި އަމަލުތަކެއް ތަރައްޤީ ކުރަން ޖަހިދެއްވެ. ހަނގުރާމައިގެ ހާލަތަށް ހެއްޔެވެގެންނާ "ވަޒީރު އާއި ބަދަލު" ގެ މަޖުބޫރުން އިންސާނިއްޔަތުން އެއްކިބާ ކުރުވެއްވެ. ޚަވާރިޖު މުސްލިމުންގެ ބޭނުގައި "ދީންދީން" ނާއި "މުސްތަޢުމިނުން" ނާއި "މުޖާހިދުން" ތިބޭކަން ހަނދާންކޮށް ދެއްވެ.

މި ހާލަތުން ސަލާމަތްވުމަށް އޮތް ހައްލަކީ އިސްލާމްދީންގައިވާ އިންސާނިއްޔަތުންބޭކަން ދެނެގަތުމެވެ. އަދި ޓާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޔަހޫދީ ރަސޫލާ، ޞައްލައްﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، އިންސާނިއްޔަތުން ދެއްކެވީ ނަމޫނާއަށް ތަބާވުމެވެ.

އިސްލާމްދީނުގެ އިންސާނިއްޔަތުން ފުނިގެންދާ ދާއިރާތައް

އިސްލާމްދީނަކީ އިންސާނިއްޔަތުތަކަށް ނުތި ދީނެއް ކަމަން ދެއްކޮ ޖަހައްވުން މަސައްކަތް ކުރެއްވެ. އަދި ކުރިން އިސްތިރާމުކުރުމަށް ބަޔާއް މުސްލިމުންގެ ސަބަބުން ޖަހައްވުންގެ ދައްވާއަރ އިތުރު ބާރެއް ލިބިގެންދެއްވެ. ނަމަވެސް އިސްލާމް ދީން މިފަދަ ތުހުމަތު ތަކުން ބަރިއަވެގެން ވެއްވެ. އިސްލާމް ދީނުގައިވާ ރަޙްމަތާއި ސަލާމަތާއި މިންނުވެސް މަތިވެރި އުސޫލުތަކުގެ ސަބަބުން އިސްލާމީ ފުޅުބާނުގެ ދީމަސްވަރުގައި ވެސް އިންސާނިއްޔަތު ވޯޓުވަރުން ގެންދިޔައި އަމަންއަމާން ކަމެވެ. ފުރާނަތަކާއި މުދަލާއި އަބުރު ރައްކާތެރި ކުރުވިގެން ދިޔައެވެ. ބަލިގަނެ ވިދާޅުވާ ޓަކަގައި "އިންސާނުންގެ ބޭނުގައި ތިބޭ ދަރާވަތްތަކާއި ބައްޓަވެ. އެއްބަޔަކު ދީނީ ޓަކަން އަޚްލާޤްއެވެ. އަނެއްބަޔަކު އިންސާނިއްޔަތާގެ ޓަކަން ތިބާފަދަ އަޚްލާޤްއާވެ."

އިސްލާމް ދީނުގެ އިންސާނިއްޔަތުން ފިނިގެންދާ އެއްގޮ ފުރަތަމަ ދާއިރާ އަކީ އިސްލާމީ ދައުލަތުގެ ދާއިރާ އެވެ. އިސްލާމީ ދައުލަތަށް ޓަކައިވެގެން ހާލަތު ނަފްސަތާ އާއި އުސޫލުތަކުން ތަބާވި ބޭކަލުން ގެންގުޅުއްވި އިންސާނިއްޔަތު މަންހަޖެކެވެ. ފުރުޢާނީ މި މަންހަޖުގައި މިސްކީނުންނަން ޓަވާލިސް ރިވާޔަތާއި ރިވާތި ވަޙީދުންނެވެ. އަދި ޖަދަލު ކުރަނީ އެންމެ ހެޔޮ ޖަދަލުންނެވެ. (އައްނަޙްލު 125). އެހެންވެ އިސްލާމީ ފުތޫޙާތު ތަކުގައި ފުސް ގަދަކަމުން އެއްވެސް ބަޔަކު އިސްލާމް ދީނަށް ނުވައްދައެވެ. މުސްލިމުންގެ ފަރާތުން ހަދުކަނިކަމެއް ދެއްކި އަދި ކުރި ހަނގުރާމައެއް ކުރި އިންސާނިއްޔަތުޖަހައެވެ.

ބާކީ 11 ގައި...

އެއީ ހަމަގެ ތެދުމަގަށް މީސްތަކުން ގެންދުމަށް މަސައްކަތް ކުރިޔަ ނުލި ހިފާއިއި މީހުންނާ އިދިކޮޅަށް. ނުވަތަ އިންސާނިއްޔަތުންތަކާ ދެކޮޅަށް ނިކަމެތިކަމާއެކު އަޑުތިކުރުވައި ތިބި މީސްތަކުން މިނިވަން ކުރުމަށެވެ.

އިސްލާމީ ނަޒަރުން ބަލާއިރު ހަރުބު ޤިތާލުންނާ އެކުގައި ޖިހާދަން ޢާމް ގުޅުމަކީ ވަރަށް އިންސާނިއްޔަތަށް ގެއްލުމެކެވެ. ﷲ އަންގަވައި، އުމުރުންގެ ދުނިޔެއާއި މުސްލިމުންގެ ދީނުގައި ހަމަހަމަ، އެއްގޮތްވެގެންވާ ކަލިމައަކަށް އަހުމަން ގާތްވުމަށެވެ. އެކަލިމަ ހަޤީ " ﷲ އަށް މެނުވީ އަޅުކަން ނުކުރުމާއި އެކަލާނގެއަށް ޝަރީކު ނުކުރުމާއި އެކަލާނގެ އާ ޚިލާފުވުމައި އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކު ކަލާނގެ ގޮތުގައި ކަލާނގެއަށް ނުހިފުމެވެ. " އެބައިމީހުން މިއާ ދެކޮޅުހަދައި ފުރަގަސްދީފިނަމަ ބުނެވަޑައިގަން ﷲ އެންގެވީ "ހަމަހަމަ ކަލިމަ މިހާރު މުސްލިމުން ކަމުގައި ޝަހާދަތުދީފައި ހުރުމާއެވެ" މިފަދަ ވާހަކަ އާޔަތެވެ. (ސޫރަ އާލުޢިމްރާން 64). ޢިލްމީ ފުރުޞަތުގެ ވަރަށް ދިނީ ޙާލަތްތަކުން އެނގެ ގޮތުގައި ރަސޫލުންގެ މަގުބަލާ ބައްދަލު މަގުން ދަލީލާ ދިނުމެވެ. ބައްދަލު ބާރީޤު ބަލައިގަނެފިނުމެވެ. އަދި ބައްދަލު ރަނގަޅުން ހުރި ފައިދާތަކުގެ އެއްޗެއް ގަބޫލު ބާރީދުން ރަނގަޅުން ހުރި ގެއްލުންތަކުގެ އިންޒާރު ދެއްވުމެވެ. އެއަށްފަހު ރަނގަޅުމާއި ނުލުން އެބައްޔާ އަދިއެކު އިހުސާނާއި ދޫކޮށްލުމެވެ. (އަލްބަޤަރާ 256، އަލްކަހުފު 29، ޔޫނުސް 99، އަލްޣާޝިޔާ 22).

އިސްލާމް ދީނުގެ އިންސާނިއްޔަތުންތަކުން އެދުނުގެ މަސްދަރުތަކުން ވެސް ފެނިގެން ދެއެވެ. މިގޮތުން ޤުރުއާނުގެ ޢިލްމީ ޤުރުއާން ބާވައްލުވީ "މީސްތަކުންނަށް ރަޙުމަތަކަށެވެ." އޭގައި ވާހަކަ ދެއްކެވުމަށް އިންސާނުންނާ ބެހޭ ގޮތުންނެވެ. އަދި އިންސާނުންނަށް ބެހޭ އެވެ. އޭނާގައި ސޫރަ "އިންސާން" މިނަމުގެ 63 ވަރަކަށް ތަކުރާރު ވެފައި ވެއެވެ. އަދި އިންސާނުންގެ މުނާސަބާ "ބަނީއާދަމް" އާއި "ނާސް" އާއި "އަލްބަޝަރ" ފަދަ ލަފުޒުތަކާއެކު 379 ފަހަރަށް ވުރެ ގިނައިން ތަކުރާރުވެފައި ވެއެވެ. "އަލް އިންސާން" ގެ ނަމުން ނަން ދީފައިވާ ސޫރަތެއް ވެއެވެ. ޤުރްއާނުން އެނގެ ފަހަރަކަށް ބާވާފައިވުން 5 އާޔަތުގައިވެސް އިންސާނާ ގެ ފެށުން ދެފަހަރަށް ތަކުރާރުވެފައި ވެއެވެ. އެއީ އިންސާނާ ހެއްދެވިގެންވާ ގޮތް ބަޔާން ކުރުމަށް އިންސާނާއަށް ﷲ އުނގަންނައިދެއްވިކަން ބަޔާން ކުރުމަށެވެ.

އިސްލާމްދީނުގެ އިންސާނިއްޔަތުންތަކަށް ފުރިގެންދާ އަންނަ ދައިރާއަކީ އިސްލާމީ ފިޤުހެވެ. މިގޮތުން ފިޤުހު ގައި "އިބާދާތު" ގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ޢާދާ ގޮތްގޮތްތަކަށް ހަމަޔަށްބައިވެރިވެ އެއްބައިވާ މިންވަރެވެ. ދީން އޮތްބައިގައި ވަނީ އިންސާނުންގެ އުޅެ ގާތްކަމުގައި ބަލަހައްޓަން ބަހުއްޓަން ޖަމާޢަތް ގޮތުގެ ބުރުއްޔަތެވެ. އަތިރިއެއްކަ، ޢިބާދާތު ތަކަށް ބަލަހައްޓާ ގޮތުގައިވެސް އިންސާނިއްޔަތުންތަކަށް ފުރިގެންދެއެވެ. މިގޮތުން ޖަމާޢަތުން އިންސާނިއްޔަތަކަށް ހިދުމަތްކުރަނީއެވެ. ރަހުމަތްތެރި ރޭގަލިތަކާއި ޢަމަލުތަކާއި ބަދަލުކުރަން ދުރުހެއްޓުން ފަދަ ހިތްލުއި އިންސާނީ ސިފަތައް އުނދަގު ކަމަކު ކުރަށްވެއެވެ. އެހެން ޖަމާޢަތުގެ މަޤްސަދަކީ މީސްތަކުންގެ ހެޔޮކަމެއް ޗީރީވާރު ތަޢާރަފް ކުރުން ކަމަށް ވާތީއެވެ. (އަތްތައުބާ 103). ޝަރީޢަތްވެސް އިންސާނިއްޔަތަ އަހަރުފާ ދަރަސްކުރި މަދަރުސާ އެވެ. ކުރުތިޔަކާއި ތަރުބިޔަތާއި ހަޔާ ޤުދުރަތާއި ދިރިހުރިތާއި ގުޅުންތައް ދޫކޮށްޖެހުމާއި މުޤުރުބާއި ބިރުކުރުވުން ފަދަ އިންސާނިއްޔަތަން އެއީން މަނާ ކުރީ. އެތައް ސިފަތަކެއް ތަފާތުރުއްޔަތުގެ ހިޔާލެއްގެ ދަރުން ޝަރީއަތުން ދަރަސްކުރަނީއެވެ. ޝަރީ ޢަތުސް ކުރުއްފެ މަދު ސަރަހައްދު ތަފާތުރުއްޔަތަކަށް އިތުރު ކުރުމެވެ. (އަލްބަޤަރާ 183). ބައްޓަން އަޑުކަމުން ވެސް އިންސާނިއްޔަތުންތަކަށް ދަސްކުރަނީއެވެ. ފިޔަސް ކަންތަކާއި ފާސިޤު އަހަމިއްޔަތުކުރާ ޖަވާބުކުރުމާއި ދުނިޔެފިރުތުން ފަދަ ކަންތަކަށް ބައްޓަފިރާގައިން މަނާވެގެންވާ ކަންކަމެވެ. މީސްތަކުންގެ ދުނިޔައި ހަމަހަމަ ކަން ދުނިޔެއްޓުމާއި ތަޤްވާ ނުކުރަން ދަސްކުރަނީއެވެ. ތަޤުވާގެ ކާއްމުން ކާއްމު ފިޤުހީގެ އަޑުކަމުގެ ކަމުގައި އެކަން ވެގެންދެއެވެ.

އިސްލާމްދީނުގެ އިންސާނިއްޔަތުންތަކަން އެނގެ ބަޔަން

ބާކީހުރި 12 ގައި...

ފުނިޔަންޑަރީ އިސްލާމީ އަޚްލާޤުގެ ތަރުބިއްޔަތެވެ. މިބައާންކުރުވުން ހުރިހާ ދާއިރާތަކެއްގެ ތަރުބިއްޔަތު އިންސާނަކަށް ލިބި ދިނުމާ ހުރިހާ ހަރުދަނާކަމެއް ވެސް އިސްލާމް ދީނުގައި ކަނޑައެ އިންސާނަކަށް ވެސް ކަށަވަރުކޮށްދީފައި ވެއެވެ. މި އިންސާނިއްޔަތުކަން ޖަހާލި ގޮތުން ދަރުކަވައިދީފި އިންސާނިއްޔަތުކަމުގެ އަސްލު ރިވެތި ނަމޫނާ ކަމުގައިވާ މާތް ނަބިއްޔާ، ސައްލައްލާހު ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، އެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ މަތިވެރިވެގެންވާ ހުލުޤުގެ ތަރުބިއްޔަތެވެ.

ކީރިތި ނަބިއްޔާ އަކީ އިންސާނިއްޔަތުކަމުގެ އަސްލު ރިވެތި ނަމޫނާ

ކީރިތި ނަބިއްޔާ، ސައްލައްލާހު ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ގެ އިންސާނިއްޔަތުކަމާ ސިފަފުޅުތަކަށް އެކަލޭގެފާނުގެ ޙަޔާތްމުބާރަކުން އިޖުތިމާޢީ ވެއެވެ. އެކަލޭގެފާނަށް ވަޙީ ބާވައިލެއްވުމުން ހިތްޖެހުމަށް ބިރުވެރިކަން އިޙްސާސްވި ހިނދު ޚަދީޖަތުގެފާނު ވިދާޅުވި "ހަމަހިމާ އެހެނެއް ނޫނެވެ. އުފާކުރައްވާށެވެ! ﷲ ގަސަމްދީ ބުނަމެވެ. އެކަލާނގެ ކަލޭގެފާނަކަށް ދުވަހަކުވެސް ދެރަޖަތެއް ނުގެންނަވާނެ އެވެ. (އެހެނީ) ހަމަކަށަވަރުން ކަލޭގެފާނު ރަހިމުގެ ގުޅުން ވާސިލު ކުރައްވައެވެ. އަދި މީހުންގެ ކަންކަން ތަރައްމަތި ކުރައްވައެވެ. ގޮވައިލާ މީހުންގެ ބޭނުންތައް ފުއްދަވައެވެ. މުސާފިރުންނަށް ކަރާމާތްތެރިކަމާއެކު މެހުމާންދާރީ ކުރައްވައެވެ. ޙައްޤުގެ މަގުގައި ކަނޑައެޅިގެން ހުރެ އެހީތެރިވެދެއްވައެވެ." (ބުޚާރީ).

އާއިޝަތުގެފާނު ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ކީރިތި ރަސޫލާގެ ހުލުޤުއަކީ ޤުރްއާނެވެ. ޤުރްއާނުގައި އިންސާނިއްޔަތަށް ޓަކައިވާ އެންމެހައި ރިވެތި މިސާލުތަކެވެ. ކީރިތި ރަސޫލާގެ މަތިވެރި ހުލުޤުގެ ތަރުބިއްޔަތުގެ އިސްލާމްދީނުގެ އިންސާނިއްޔަތުގެ ކަލާމެވެ. މިގޮތުން ފުރާނަ ކަށަވަރު ބަލައި ކަންކަން ހުއްޓުވާ ކަށަވަރުކުރެވެ. މިކަންކަމަކީ ދަލީލު ކުރާ ބައިވަރު ހާދިސާތަކެއް ހުށަހެޅިދެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޖީހުން ދުވަ ނުކުތުމަށް ކަމަކަށް އަވަސް ކާމިލު ކުރަނީ ބިލަގައި

ނުވަތަ ގިނަވެގެން ދީނުން މިސާލުން ޒުލުމާއި ދުރުކުރަމެވެ.

1. ހާދިސާތަކުގައި އަމާޒުކުރާ މުއާމަލާތް ކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތުކަން

އަނަސްގެ ރިވާޔަތުގައި ބަޔަކު ދިޔައިން ދަރުބާރުގައި ބޭރު ހިނގާލަ ވެއެވެ. "މިސްކިތްގައި ކީރިތި ރަސޫލާގެ އަރިހުގައި ދިޔަ އަނބުރާ ހިފުމަށް ކޯރަމުވިއެވެ. ދެއްވާފާއި ބޭފުޅުން އައިސް ފާހަގަ ދެކެވުނެވެ. ނުވަތަ މިފަދަ ކަމެއް މިހެން ކުރި ނުވަތަ މިހެން ނުކުރީ ކީއްވާ ނުހައްސަވައެވެ." (ބުޚާރީ އާއި މުސްލިމް). އާއިޝަތުގެފާނުގެ ރިވާޔަތެއް ޙަދީޘްގައި، ﷲ ރަސޫލާ ކުރެއްވި ކަމަކަށް މީހަކު އަރައިގަތުމަށް އެކަމުގެ އަރަބިއްޔާ ޙަދީޘްގައި ކުރައްވާ ކަމެއް ޖެހިވަޑައި ކީރިތި ރަސޫލާ ދުވަހަކުވެސް މީހަކާ އަރަބިއްޔާ ދުއާގަޔާއި ނުވެއެވެ. (ބުޚާރީ މުސްލިމް) . މި އިންސާނީ ހުލުޤުގެ އެކަލޭގެފާނު ސުލޫކުގެ ވަޢުޖަނަވަރުންގެ ދިފާއުކުރުމެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ އެންމެފަހު ވަޞިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ވެސް އަޖުނަބީން ހަދާކަން ހިމާޔަތް ބާރުއަޅުއްވާވެ. (އަބޫދާއޫދު އަލްބައިހަޤީ).

2. ކުޑަކުދިންނާ މުއާމަލާތް ކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތުކަން

އަބޫ ހުރައިރާގެ ރިވާޔަތުގައި ބައްޕަވިއްޔާ ގާތުގައި ރަސޫލާ، ސައްލައްލާހު ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ގެ ކާފަދަރިކަލުނަށް ބޮސްދެއްވި ހިނދު ދެއްކޮޅުގައި އަޤްރަޢު ބިން ޙާބިސް ވިދާޅުވިއެވެ. " މިމަންކަފުޅުގެ ދަރި ބައްކަލުން ތިއްބަވައެވެ. އެކަމަކު ދުވަހަކުވެސް އެއިން ބައްކަލަކަށް ބޮސް ނުދެއްވަމެވެ." އެހިނދު ކީރިތި ރަސޫލާ ހަރުސްކޮށް ކުރައްވާ އެވެ. "(އިންސާނުންނަށް) ރަހުމް ނުކުރާ މީހަކަށް (ﷲ) އޯގާތެރިވާ ވާނީ ނުގަންނަވާނެ އެވެ." (ބުޚާރީ). އަނަސްބިން މާލިކު ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ކީރިތި ރަސޫލާއަކީ ވަރަށް ބޮޑަށް ތިމާގެ ބައްޕަވިރީން އޯގާތެރިވެވަޑައިގަންނަވާ އަކީ ދުނިޔެވެރިޔާގެ ދެރަފައިގަތުމަށް ކުރައްވައެވެ. (މުސްލިމް) . މިގޮތުން ތިމާގެ ބައްޕަވިރީން ކުޑަކުދިން ދަރިކަލުން ބޯކޮޅުމައްޗާއި ކުރައްވައިވާ

ސަފުހާ 13 ގައި...

އަރިހުގައި ބޭނުންފުޅުވާ އުޅުއްވުމާއި ސަލާމާ ކުރެއްވުން ހިމެނެ އެވެ. މިހުރިހާ ހާލަތެއްގައިވެސް އެ ތޮއްޖެހު ބާރުވެރިކަން އޯގާތެރިވެ ވަޑައިގަންނަވައެވެ.

3. ނިކަމެތިންނާ މުޢާމަލާތު ކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން

ހަބަޝާއަށް މުސްލިމުން ކުރި ހިޖުރައިގެ ދަތުރުގައި މުސްލިމު ރާހިބާ އަކަށް ޖުވާނުއްގެ ފަރާތުން ގޮސް މީހުގެނަގުރުކުރުން އެ ގޮސްނުދީ ޖުވާނުއްގެ ޙާޟިރުވެ ކިޔާދިނުމަށް ހަދަމުން ބާރިކަންތާނގެ އެ ރާހިބާ ޝަރީޢަތް ޤާބިލުކަން ޤާއިމުވެއްޖެއެވެ. ރާހިބާގެ އެ ވާހަކައިން ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ރައީސް ކުރައްވައި ހަދިސާފުޅު ކުރައްވިއެވެ. "އެ އުންމަތުގެ ހަރުކަށި މީހުންގެ ކިބައިން ނިކަމެތިން ސަލާމަތްކޮށްނުދޭ ދަރަޢަތް ނުކުރާ އުންމަތަކަށް ﷲ ގެ ރަޙްމަތްގައި މުޤައްދަސްކަމެއް ލިބިގެން ނުވާނެ އެވެ." (އިބްނު މާޖާ). ސަޙާބީއާއިން ރިވާކުރައްވާފައި ވެއެވެ. އެކަލޭގެފާނު އިމާމު އަހުން ގޮސް ރަސޫލާއަށް ޢަރުޟުކުރި ރަސޫލާގެ އަރިހުގައި ތެދުކަން ވަޑައިގަންނަވާ ހިނދު އެ ޚަބަރުއްވުން މި ބޮކުރުން ބޮޑުކަލޭގެން މުސްލިމުކަން ރަސޫލާގެ އަރިހުގައި އެދުނެވެ. އެހިނދު ﷲ ގެ ވަލީ ބޮލާފުޅުވެސް "އަދި އެއުރެން އެކަލޭގެ ވަޢުޒުފުޅު އެދިގެން ހުނދުނާއި ހަވީރު އެއުރެންގެ ވެރި ރަސޫލާގެ އަށް ދުއާކުރި އުފާވެރިން ކަލޭގެފާނު ދުރުކުރި ނުވަތަވާނެވެ!" މިފަދައިންނެވެ. (މުސްލިމް).

4. އަސީރުންނާ މުޢާމަލާތު ކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން

ޢަދުވެރިންގެ ކިބައިން ދިފާޢުވެގެންވާ ޖަގަހައި ޢާއި ގެ އަސީރުންގެ ތެރޭ ހިފުނު ޙާލުގެ ދަރިކަށި ބަދުން އެކަށީ ބަލާޑުޅުގެ ކުރެކަމުގެ ވާހަކައަކީ ކިބައިދިނެވެ. އެހިނދު ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ހަދިސްފުޅު ކުރެއްވި އެ ކުރެކަމާ ހަދުގަތުގައި މުސްލިމުންގެ ކިބައިގައި ހުނަނަން ޤަޟާ ސިފަތަކެއް ކަމަށެވެ. އަދި ހަދިސްފުޅު ކުރެއްވިއެވެ. "އޭނާގެ ބައްޕަ އަކީ އަޚްލާޤުގެ ރިވެތި ސިފަތަކަށް ލޯބިކުރާ މީހެކެވެ. ހަމަކަށަވަރުން އަޚްލާޤުގެ ރިވެތި ސިފަތަކަށް މާތް ﷲ ލޯބި

ބަލާލުމަށް 14 ގައި...

ކުރައްވައެވެ." (އަލްބައިހަޤީ). ރަސޫލާ، އޭނާ ނިދަފަ ނުހުރެ ކިބަ ބޭއްވިއެވެ. އަދި އޭނާ ދަންނަވާ ކަމަކަށް ހަގަވާ އަމަލުކުރުމުގެ ވަޞިއްޔަތަށް ތަކުރާރުކުރެއްވިއެވެ. އަދި އޭނާ އެބޭފުޅާ ޢާމަނާ ހިދާޔަތުގެ ދީނުގައި ކުރުދޭ ޝުކުރުގަ ހޯދައި ދިން ރަސޫލާ، ވަރަށް ރަޙްމަތްތެރި ގޮތުގައި ހިތުގައި ވަރުގަދަ އެވެ. މީގެ އިތުރުން އޭނާގެ ބަޔަކު ހިލޭ ދޫކޮށްލެއްވިއެވެ. (އިބްނު ހިޝާމް 8). އެހެންވެ ރަސޫލާ އަޚްލާޤުގެ ރިވެތި ސިފަތަކުގެ ހިތްވަރު ފިޔަވަޅު އަޚްލާޤުގެ ރިވެތި ޢަމަލުތަކަށް ފާގަތިކަން ކުރައްވައެވެ.

5. ހަނގުރާމައިގެ ދުވަސްވަރު އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން

ހަނގުރާމަތަކުގެ ތެރޭގައި އަޚްލާޤީ ކުރުމުގެ ބައިތަކުން ހާއްސަ ނިކަމެތިކަން ދެއްކުމަށް ދުވަހުން ބޭރު ކުރެއްވިއެވެ. ނަމަވެސް ރަސޫލާ އެކަން މަނާކުރެއްވި އެވެ. އެއީ ބޮޑެތި ޢިލްމުވެރިން ޝަރީޢަތުގެ ޤަވާޢިދުން ދުއްވާލައިގެން ރަސޫލާ ހަނގުރާމައިގެ ދުވަސްވަރު ދުވަހުގެ ފިޔަވަޅުތައް ލިބެނީ ކޮންކަމެއްކަމާއި ބާވަތް ބަދަލު ނުކުރެއްވިއެވެ. (ބުޚާރީ). ޙަދީޘްތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރިން ދުވަސްވަރުގެ އަޚްލާޤީ ހިސާބު އޭނާގެ ދާއިރާގެ ދަތުރުގައި ރަސޫލާ ޒުލުމެއް ޖެހުމުން ތަނަވަސްކުރިއެވެ. ދުވަސްވަރު ދިމާވާ ހަނގުރާމަތަކުގައި ކޮށްވައިގެން ނުކުރުމަށް ރަސޫލާ ޢަދުލުވެރިކަމާއި މުސްލިމުންނަށް އިރުޝާދުދެއްވިއެވެ. އާދެ ރަސޫލާ ވަޞިއްޔަތްކުރެއްވިއެވެ. އަދި އާދެ މުޢާމަލާތު ފޯރުކޮށްދެއްވިއެވެ. (މުސްލިމް).

6. އަނިޔާވެރިންނާ މުޢާމަލާތު ކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން

ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ގެ ވަޙުދަތުގެ ޤައުމުގެ ތާއިފުން ވަރަށް ޚާއްޞަ

ސަވާބުކަމެއް ދެއްވާ އުއްކަމަކީ އަންހެނުންނަށް ހުއްޓާން ހިފުމަން
ވަސީލަތަކީ ކުރެއްވުމެވެ. (ބުޚާރީ) . އަދި ވަކިން ހާއްސަކޮށް
އަޅުއަންހެނުންނަށް އުނަކަށްޓާދޭން ވަރަށް އާގާކޮށް ވެވޭއިގެންނަވަ
އެވެ. އެއިން މިހަކު ކަމަކު އުދުރިނަމަ އުކަމެއް
ފުއްދަވައިދެއްވާފައި ނުބި ދުވާރުނުހަކުއްވައެވެ. (ބުޚާރީ) .
އަނަސްގެ ފުޅުގެ ހަބައިން ރިވާވެގެންވާ ގޮތުގައި އެއްދުވަހަކު
ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ އެކަލޭގެފާނުގެ އެއް އަނބިކަނބަލެއްގެ ގެކޮޅުގައި
ހުންނަވަނިކޮށް އެހެން އަނބިކަނބަލަކު ކާތަކެއް ފޮނުއްވިއެވެ.
އެތަކެތި ގެނެސްދިން ހާދިމުގެ އަތުގައި ޖެހުމުން ތަށި ވެއްޓި ބިންދިއްޖެއެވެ.
ދެން ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ ތަށީގެ ބައިތައް އެއްކޮށް
ބިނދުނު ތަށި ނަގައިދެއްވައިފި އަތުން ކާބޯތަކެތި ބަހައްޓަވައި
" ތިޔަބައިމީހުންގެ މަންމާފުޅު (މުއުމިނުންގެ) ރުޅިއައިސްފި
ވެއްޖައުނިއެވެ. ތިޔަބޭކަލުން ކާށިއްޔާ ކާށޭއެވެ! " އާދެ،
އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަމާ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އެއްވެސް ކަމެއް
ނުކުރައްވަވައެވެ.

7. މުސްކުޅިންނާ މުޢާމަލާތު ކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން

މަށާ ފަތަރަ ކުރުވުން އަހަރު އަޅުބަޑުކުރެވިފައި އުހަދޭވިފައިވާ
ބޭއްޔާ ފުރާ ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ގެ
އަރިއަހަރު ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އަބޫ ފުހާފަތުގެ ފުރާ
އިސްލާމްވުމުގައި ނުވަ ފުރިވަޑައިގެން ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ
އެހާދުވަސް ހޭދަކުރިވި ވަޑައިގެތެވެ. އަދި ޖިހާދުވަސްވާން
ހަދިސްފުޅު ކިބައިވި ބައްޔާފުޅު ގެގައި ބަހައްޓައިފިކަމެވެ. އެއި
އެހާދުވަސް އަރިއަހަރު ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ ވަޑައިގެއްލަވަނިކަށް ނިކަ
ކަމަނެވެ. ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ ހަދިސްފުޅު ކިބައިވާ ގޮތުގައި
މޭރުނިނަންނަ ބަހާލް ނުކުރާ އަދި ބޮޑެތި މީހުންނަށް އިހުތިރާމް
ނުކުރާ މީހަކީ ފުރިހަމަ މުސްލިމުންގެ ތެރެއިން ހިމެނޭން
ނޫނާ މީހުންނެވެ. (އަބޫދާވޫދު އާއި ތިރުމިޒީ އާއި ރިވާކުރެވެ).

8. ކުރުވިޔުންނާ މުޢާމަލާތު ކުރުމުގައި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން

އަބޫ ހުރައިރާގެ ރިވާއިން ރިވާވެގެންވާ ގޮތުގައި އުއްމަތަށް ކާނަ
އަޅުރާއީ އަށް މިސްކިތަށް ކުޑަކަމު ނަސޭހާތާ ކުރިއެވެ. ދެން
އަސްހާބުން އެކަން ހުއްޓުވައި އިނގިރޭސިން މަސައްކަތް
ކުރުއްވިއެވެ. ނަމަވެސް ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމް،
އިރުޝާދު ދެއްވީ އެކަން ހުއްޓާ ފުރިހަމަ ކުރަން ދޫކޮށްލައި
އެއަށް ފުރާ އެތަނަށް ފެންވަތްކުރުމެވެ. އަދި ހަދީސްފުޅުގެ
ކުރެއްވިއެވެ. " ހަމަކަށަވަރުން ތިޔަބައިމީހުން ފޮނުއްވިގެންވަނީ
ފަސޭހަކަން ލިބެން ކުރުމަށެވެ. ދަތިކަން ހިނގުމަކަށް
ފޮނުއްވިގެނެއް ނުވެއެވެ. " (ބުޚާރީ) . މުޢާމަލާތުގެ ގޮތް
ބަޔާކުރައްވައެވެ. " ނަބިއްޔާ ރަސޫލާގެ ކުރިންފެށް އަދި އޮތުގެ
ދަރުމަށް އުނި ގޮތަށްއެވެ. އެހެން ދިނުމުގައި ފުރާ ފުރިހަމަ
ބޭނުންކުރަހުމަށް ދެއްވާގައި ނުރަސިކަލަފަވެއެވެ. ﷲ ގޮތުގައި ވިސްނުމަށް ފަހެވެ.
އެކަކާ ދިމަނާކޮށް ހުރިހާ ތިރާވައި ގަދަތަކުން ކަމެއް
ނުކުރެއްވިއެވެ. ތިމަން ކަކާ ބައިގެނެވެ ކުރުފަ ބަސްދެއްވެ ވިހާރާގެ
ނުވެއެވެ. ތިމަން ކަކާ ބައިގެނެ ގައިކާދާގައި
ނުޖައްސަވައެވެ." (މުސްލިމް).

9. ޣައިރު މުސްލިމުންނާ މުޢާމަލާތުކުރުމުގައި
އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން

އިސްލާމްދީނުގެ އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން އާޚިރު ހަމައެކަނި
މުސްލިމުންނާ އެކުގައި ނުވެއެވެ. ޣައިރު މުސްލިމުންނާ އެކުގައި
ޢަދުލު އިންސާނިއްޔަތުވަންތަ ގުޅުމާ ވަރަށް ފުރާގަ ކުރެއްވި
ގުޅުމުކަވެ. ﷲ ގެ ހުކުމް ތަބާކުރުމުން ނަބިއްޔާ ރަސޫލާ، ޞައްލަﷲ
ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، އަޅާ ހިތްޕުޅު ހަރުކަށި ބޮޑުވެއް ކަމުގައި
ނުވަތެވެ. އެގޮތުން ﷲ ދެއްވި ނަމަ އެކަކާގެ އަރިހުން
މިސްކީނުން ފުރަން ދޫކުރުކަން ﷲ ވަނީ ބަޔާން ކުރައްވާފައެވެ.
(އާލުޢިމްރާން 159) . މި ހިތްޕުޅު ހަރުކަށި އެކަކާގެ ސުންނަތުގެ
ހުރުމަތްތެރިން ވެސް އޮތެވެ. މުޝްރިކުންގެ އަނިޔާތަކާއި
ދެރަކަމެއް މުސްލިމުންގެ މައްކާން ބޭރުވެގެން ހުރުމާ ނުކުރި
ދަރަޖައަށް ދިޔުމުން ބަޔެއް އަސްހާބުން ނަބިއްޔާ

ބާކީހާ 15 ގައި...

ރަސޫލާއަށް ދެންނެވި މުޝްރިކުންގެ މައްޗަށް ބަދު ދުޢާ ކޮށްދެއްވުމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ރަސޫލާ ހަދީސްކުރެ ވަޙުއްލަވި " ތިމަންކަލޭގެފާނު ފޮނުއްވިގެންވަނީ މީހުންނަށް ރަޙްމަތެއް ދިނުމަށްކަން ނޫނެވެ. އެކަމަކު ހަމަކަށަވަރުން ތިމަން ކަލޭގެފާނު ފޮނުއްވީ ރަޙްމަތެއްގެ ގޮތުގައެވެ. (މުސްލިމް).

އުހުދު ހަނގުރާމައިގެ ދުވަހުގައި މުޝްރިކުންގެ ފަރާތުން ލިބުނު އަނިޔާތަކަށް ބަދަލުއަށް ނަހިއްޖަވައެވެ. އަދި އެދުވަހުވެސް އަބޫބަކުރުގެ ފަރާތުން މުޝްރިކުންނަށް ބަދު ދުޢާ ކޮށްދެއްވުން އެދިވަޑައިގަތުމުން އޭގެ ބަދަލުގައި ދުޢާފުޅު ކުރެއްވީ، "ހައްދަވާ ބާރީ ކުރެއްވި ރަސޫލާގެ! ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ ގައުމުގެ މީހުންނަށް ހިދާޔަތް ދެއްވާނދޭވެ!" އެވެ.

ޖާހިލީ ވަޒީގެންނެވި ދުވަސް ލިބިއްޖެވި އަނިޔާތަކަށް ފަހު ފަތުޙު މައްކާ ހައްލުވި ތިއްބަވާ މަލާއިކަތުން ވިދާޅުވި އެބަޔިމީހުންގެ މައްޗަށް ފަތުޙު މައްކާ ފަތިހިގެންދާ ގޮތް ހައްދަވަން ބޭނުން ފުރެވި ވަޒީގެންވީ ނަމަ އެކަން ކުރެވިދާނެ ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ރަސޫލާ ހަދީސްކުރެ ކުރެއްވީ "އެމީހުންގެ ބުރިކަރިތަކުން الله އަށް އިމާންވާ ބައިކު އުފާވުންގެ ފަރާތުގައި ނުކުމެވާނެ" ކަމަށެވެ.

މަދީނާއަށް ހިޖުރަ ކުރެއްވީ އިރު އާދަކާޗިއްޔާގެ ގޮތުގައި ގެންދިޔަ ޢަބްދުالله ބުނު އުރައިޤިޠު އަކީ މުޝްރިކެއް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިންސާނިއްޔަތަށް ރަޙްމަތްތެރިކަމުގެ ދަރުސް ދޭހައަށް އިޤުބާލު ކުރެއްވީ އެވެ. ހަޖަރުން ޞާޙިބު ރަސޫލާ ގޮތުގައިކުރެއްވީ އޭރަށް ފަހަރުއެއް މަތިން ރަވައި މަސައްކަތް ކުރިއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޙައްޖުންގެ މިހުރި ޖަނާޒާ ގެންދެވޭ ހިސް ދު އިހުތިރާމް ކުރައްވަވާ ގޮތް ދެއްކެވި ވަޒީފައެވެ. އެކަމާ ދުރު ސަލާމަތް ދެންނެވުމުން ޖަލްބަގައި ހަދީސްކުރެ ކުރެއްވީ އެއީ އިންސާނަކަށް ވާތީ ކަމަށެވެ.

ޔަހޫދީ ޤަބީލާއަކާ ދެމެދު މުސްލިމުންނާ ހަނގުރާމަ ނުކުރާ އަދި މުސްލިމުން ދެކޮޅަށް ނުކުތާ މީހުންނަށް ހުކުމް ހިތަށް އެމީހުންނަށް އަދުލުވެރިވުން އެއީ الله މަންދޫބުކުރައްވާފައިވާ ކަމެއް ނޫނެވެ. (އަލްމުމްތަޙިނާ 8) . ހަމައެކަނި ފަރާތިން ބަރާއާ ގުޅިގައި އޮންނަ ދެކޮޅުވެރިކަމެއް އެއީ އެމީހުންނަށް އަނިޔާވެރި ނުވާން އޮތް ސަބަބެއް ކަމުގައި ނުހެދުމަށް الله އަންގަވައެވެ. އަދި ތަޤްވާވެރިކަމާ އެންމެ ގާތް އިންޞާފަށް ވުރެ ބާރަން ކުރައްވަވައެވެ. (އަލްމާއިދާ 8).

10. އިންސާނިއްޔަތާއި ރަޙްމަތްތެރިކަމުގެ އަސަރު ހައިވާނުންނާ ހަމައަށް

އާދެ، މިއީ އިންސާނިއްޔަތަށް ރަޙްމަތްތެރިކަން ޢާއްމުން ބޭރަށް ދިޔުމެވެ. ޢަބްދުالله ބުނު ޢަމްރުގެ ރިވާޔަތް ކިޔާ ވާހަކައެވެ. އަންސާރުންގެ މީހުންގެ ދަރިއަކު ރަސޫލާ، ޞައްލައްالله ޢަލައިހި ވަސައްލަމް، ފަހަރެއްގައި ފެނި ގޮސްމިއެއް ޖަނާޒާއެއް ދިޔަތުން ކާރުން ގޮވިއެވެ. އެވަގުތު ޞަހާބީ ރަސޫލާ ދެ ޖަނާޒާގައި ދަރުމާޖަހައިވި އެވެ. އަދި އޭގެ ސަބަބު މީހާ ކޮށްދޭވަށް ޢާއްޔަތް ހަދީސްކުރެއް ވަޑައިގަތުމުން " الله ތިޔަބައި މި ޖަނާޒާ މީތާގެ ކޮންދެއްވި ހިސްދު ތިބާ الله އަށް ތަޤްވާވެރި ނުވަން ހެއްޔެވެ؟ ތިބާ މިއަށް ހާނީކުރި ބަދަ އެޖަޖާލީ ހާލީ މިވަނީ ތިމަންކަލޭގެފާނަށް ޝަކުވާ ކޮށްފައެވެ. " (އަބޫދާއޫދު) . ބުޚާރީގެ އަނިޔާކުރި އަންހެނަކަށް ހާލު ސަބަބުން ނަރަކަވަންތަ ވިއްޔަކަށް ވާނަކަން ރަސޫލާ ބަޔާން ކުރެއްވިއެވެ. (މުއްތަފަޤުން) . ފެންބޯވައިގެންފައިވާ ކުއްތާ ބަނިއިސްރާއީލުންގެ ފާފަވެރި އަންހެނަކު އެގެތެރިވެ ފެން ދިނުމުގެ ސަބަބުން އޭނާގެ ފާފަ ފުހެލިގެން ދިޔަކަން ބަޔާން ކުރެއްވިއެވެ. މަންފާއެއް ލިބިގެންމަކަން ނޫން ގޮތަކަށް ފެންދޭއް ވިޔަސް މަރުދި މިހާރަ ފުދުނު ޖެހާމަތުވަގުން الله ގެ ރަޙްމަތުގައި އެ ބާރީ ދަރުވާ ކުރާން ކަމުގެ ހަބަރު ދެއްވިއެވެ. (އައްނަސާއީ އާއި އިބްނު ހިއްބާން).

މިފަދަ އެތައް ކަމަކުން ޙަދީޘް ނަބަވިއްޔާގެ އިންސާނިއްޔަތަށް ނަމޫނާ ފެނިގެން ދެއެވެ. އަދި ޞަޙާބީންގެ ހަޔާތުން މި ނަމޫނާ އަށް ތަބާވުން ފެނިގެން ދިޔައެވެ. ނިކަމެތިންނާއި މުސްކިނުންނާއި ދަރިންނާއި ޔަތީމުންނާ ހަމައަށް ހިލްމުންދީ ކަމުގައި ވާނަމަ ވަރަށް ގިނަ މުޖާހިދުޤަކުން ސަލާމަތްވުން الله ގުޅުވާ ކުރައްވާން ކަން މަތި ނަބީއްޔާ ބަޔާން

ބާކީހުރީ 16 ގައި...

ކުރެއްވިއެވެ. ވިމާ އަލުގަނޑު ގެއްލުނު ދަރިން ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގައިވެސް އެދަރިންގެ ހިތްތަކުގައި އިންސާނިއްޔަތުވަންތަކަން ހުންނާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ތަރުބިއްޔަތު ކުރަން ސަމާލުވާން ޖެހެއެވެ. މުޖުތަމަޢުގައި ކަންކަން އިސްލާހުވެ އަމާންކަމާއި ހަމަޖެހުން ލިބުމަށްޓަކައި އިންސާނިއްޔަތުގެ މުޢާމަލާތްތަކުން ދަމަހައްޓަން ޖެހެއެވެ. މުއުމިނުންނަކީ އެއް ހަށިގަނޑެއްގެ މިސާލު ފަދައިން މަސައްކަތް ކުރާ ގޮތަށް އިންސާނިއްޔަތުގެ ކަމުގައި އެއް ޖަމާޢަތެއް ކަމަށް ބަލައިގެން މަސައްކަތް ކުރަން ޖެހެއެވެ.

ޔަރިބި ރަސޫލާ މަދީނާއަށް ހިޖުރަ ކުރެއްވައި އުފެއްދެވި އިސްލާމީ ދައުލަތުގެ މައިގަނޑު ބިން އަސާސަށް ވިސްނާލާފައިވާތީ އެވެ. ފުރަތަމަ ކަމަކީ މިސްކިތް ބިނާ ކުރެއްވުމެވެ. އެއީ الله އާ އިންސާނާ ދެމެދު އޮންނަ ވަރުގަދަ ގުޅުން އިސްލާހުކުރުން ހަރުދަނާ ކުރުމަށެވެ. ދެވަނަ އަސާސަކީ އަޚު ކުރެއްވުމެވެ. މިގޮ އަޚާޖެހި މުސްލިމުން އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކާ އިސްލާމީ އަޚުވަތްތެރިކަމުގެ ގުޅުމާ އެކު އިންސާނިއްޔަތުގެ ކަމުގެ ގުޅުން ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ގާއިމު ކުރުމެވެ. ޔަހޫދީ ޤަބީލާތަކާއި މި ފަދަ ގުޅުމަކީ ތައުރީފު ކުރެވިފައި ވެއެވެ (އަލްޙަޝްރު 9). ތިންވަނަ އަސާސަކީ އަޑުދޭން ބޭނުމެއް ނެތި ދަރުބާރެއް ތަރައްޤީ އެއްބަސްވުމުގެ އިންސާނިއްޔަތުގެ މުޢާމަލާތު ބައްޓަންކުރުމެވެ. މި ފަރާތަކީ މުއާހަދާ އެވެ. މި މުޢާހަދާގެ ދަރުމަ ސިޔާސީ އިޤްތިސާދީ ކަނޑައެޅުން ކަމެއް އަދި ގަދަފަދަ ކަމެއް ނިމިއްޖެއެވެ. އިންސާނުންގެ ހައްގުތަކަށް އިޙްތިރާމް ނުކުރާ އަދި އިންސާނިއްޔަތާ ހިލާފުވާ ހަރަކާތްތަކުން ހުއްޓުވަން ކޮންމެ ކަމެއް ފެށުމުގައި އެހެން ހުރިހާ ގޮތްތަކެއްގައި އިސްލާމް ދީން ދަސްކޮށްދިނުމަށްޓަކައި މުސްލިމުންނާ އަދި އެހެން ގައިވެސް އިންސާނިއްޔަތުގެ މަތިވެރި އުސޫލުތައް ދެމެހެއްޓުމެވެ.

މައުލޫމާތުގެ މަޞްދަރުތައް

މުޙައްމަދު ޢަބްދުލްމުންޢިމް ޚަފާޖީ (1955). އަލްއިސްލާމް ދީނުލް އިންސާނިއްޔަތު. ޤާހިރާ: އަލްޤާހިރާ

މަރުކަޒު އިޝްޢާޢު އިސްލާމީ (2019). އަލްއިސްލާމް ދީނުލް އިންސާނިއްޔާ.

(ނަގާލައި ވަގުތު، ތިރީގައި މިވާ އިންޓަރނެޓް ލިންކުން 1 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ގައި)

https://www·islam4u·com/ar/maghalat

މުޙައްމަދު ޒުހައިރު (1440 ހ.) . އަލްއިސްލާމް ދީނުލް އިންސާނިއްޔަތި ވައްސަލާމް.

(ނަގާލައި ވަގުތު، ތިރީގައި މިވާ އިންޓަރނެޓް ލިންކުން 6 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ގައި)

https://khutabaa·com/khutabaa-section/corncr-speeches/313616

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް (2008). ޔަރިތި ޤާނޫނާގެ ދިވެހި ތަރުޖަމާ. މާލެ: ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް

ޝުކުރުގެ ބަސްކޮޅު

ޖ.ރ. ސައީދުالله ޙަލީމް އަލީ އެން.ސީ.ޓީ.ސީ އިން ކުރަމުން އަންނަ ހުރިކަމި ޢިލްމުގެ ޝައުޤުވެ އަސަރުކުރުވައި ކުޑަކުދިންނާ، އެކުއެކު ޙަމަލާތައް ހުއްޓުވުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ޢިލްމީ ނަޒަރިއްޔާތުން ވަރަށް ޢިލްމީ ޕޮއިންޓްތަކާއި އެކު އެހީތެރިވެދެއްވާ ބޭފުޅެކެވެ. އިސްލާމިކް ޔުނިވަރސިޓީ އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ޑެޕިއުޓީ ވައިސް ޗާންސެލަރ-އެކަޑެމިކްސް ގެ ގޮތުން ހިސް ދަށުން އަކަޑެމިކް އެފެއާޒްގެ ފަރާތުން އަމާންކަމާއި ސުލްހަ މަސައްކަތްކަން ދެމެހެއްޓުމުގައި ކުރާ މިފަދަ މަސައްކަތްތަކުގައި މުޖުތަމަޢަށް ލިޔެކިޔުން އިސްލާމީ އަދި ކައުންސިލްތަކާއި ޚިދުމަތްތަކުގައި އެން.ސީ.ޓީ.ސީ އިން ވަރަށް ޝުކުރުވެރިކަމާއި ބައިވެރިކަން މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގައި ފާހަގަ ކުރަމެވެ.

Thank you for reading our newsletter

To subscribe please click here!

Please tell us how we can do better

National Counter Terrorism Centre

1615
HOTLINE

ADDRESS

Ameer Ahmed Magu

Male', Republic of Maldives

PHONE:

(+960)-331-4670

EMAIL:

info@nctc.gov.mv

WEBSITE:

nctc.gov.mv

TWITTER:

@nctcmaldives

If you wish to stop receiving this newsletter please click here